

Asia: VN/14657/2025-STM-56

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitykseen tehdyt muutokset

Kotihoidon tuen maksamisen edellytykseksi säädettäisiin kolmen vuoden asumisaikavaatimus lasta pääasiallisesti hoitavalle vanhemmalle tai muulle huoltajalle. Yhden huoltajan perheissä asumisaikavaatimus koskisi lapsen kanssa asuvaa vanhempaa. Kotihoidon tukea ei siis maksettaisi, jos lasta pääasiallisesti hoitava vanhempi tai muu huoltaja on asunut Suomessa alle kolme vuotta 16 vuotta täytettyään.

Aiemmin lausunnolla olleessa versiossa asumisaikavaatimus koski myös lapsen kanssa asuvaa muuta huoltajaa ja vanhemman tai muun huoltajan avio- tai avopuolisoa.

Lisäksi ehdotetaan, että kotihoidontukea maksettaisiin vain lasta pääasiallisesti hoitavalle vanhemmalle tai muulle huoltajalle. Nykyisin kotihoidon tuen myöntämisen edellytyksenä ei ole, että tuen saaja itse pääasiallisesti hoitaa lasta. Tällöin olisi mahdollista, että kotihoidon tuki myönnettäisiin huoltajalle, joka täyttäisi ehdotetun asumisaikavaatimuksen, mutta lasta pääasiallisesti hoitaisi kotona puoliso, joka on asunut Suomessa alle kolme vuotta.

Lapsen hoidon järjestäminen perheen ulkopuolisen hoitajan toimesta olisi tukilain mukaisten edellytysten täytyessä edelleen mahdollista yksityisen hoidon tuella. Yksityisen hoidon tuki maksetaan hoidon tuottajalle eikä vanhemmalle tai huoltajalle. Lisäksi tukilain hoidon tuottajaa koskevaa määritelmää ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatustalakiin tehtyjen muutosten johdosta. Tältä osin kyse olisi teknisestä muutoksesta.

Helsingin kaupungin näkemykset

Helsingin kaupunki suhtautuu edelleen muutosten jälkeenkin varauksellisesti hallituksen esitykseen, jonka tavoitteena on edistää maahanmuuttajataustaisten vanhempien kotoutumista ja lasten osallistumista varhaiskasvatukseen rajoittamalla kotihoidon tuen saantia kolmen vuoden asumisaikavaatimuksella. Kaupunki tunnistaa esityksen tavoitteet tärkeiksi, mutta pitää ehdotettuja keinoja osin ongelmallisina ja heikosti kohdentuvina.

Helsingin kaupunki pitää vieraskielisten lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvattamista tärkeänä ja tavoiteltavana, mutta huomauttaa, ettei ehdotettu pääasiallisesti lasta hoitavaa vanhempaa tai huoltajaa koskeva kolmen vuoden asumisaikavaatimus kotihoidon tuen saamisen edellytykseksi ole tehokas tai yhdenvertainen keino tavoitteen saavuttamiseksi. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen erityisesti vieraskielisten lasten osalta on Helsingin strategian mukaista.

Kolmen vuoden asumisaikavaatimus asettaa kuitenkin edelleen perheet eriarvoiseen asemaan. Erityisesti EU:n ulkopuolelta muuttaneet perheet ovat riskissä jäädä ilman tukea.

Nykyistä useamman kotivanhemman saaminen kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden piiriin on asiana kannatettava. 1.1.2025 voimaan tulleen kotoutumislakiuudistuksen vaikutuksia maahanmuuttajavanhempien työllistymiseen tai varhaiskasvatukseen osallistumiseen ei ole ehditty vielä riittävästi tarkastella. Tämän vuoksi tukijärjestelmän uudistamisen ajankohta ei ole tarkoituksenmukaisin hallituksen esityksen tavoitteeseen nähden.

Esityksessä arvioidaan, että muutoksen kohteina olevista kotihoidon tukea saavista kotivanhemmista puolet siirtyisi työnhakijoiksi ja puolet jäisi kotiin hoitamaan lapsiaan. Kotiin jäävien tavoittaminen kotoutumista ja työllistymistä edistäviin palveluihin vaikeutuisi nykyisestä tilanteesta, jossa kunta saa Kelalta tiedot kotihoidon tukea saavista alkuvaiheen maahanmuuttajista. Kuntia tulisi tukea näiden henkilöiden tavoittamisessa kotoutumista edistävien palvelujen piiriin esimerkiksi jalkautuvien toimien

Salminen Kaarina
Helsingin kaupunki - Pormestari 2.3.2026 § 7